

Sygn. akt I Ns 687/17

POSTANOWIENIE

Dnia 1 kwietnia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Emilia Racięcka

Protokolant: st. sekr. sąd. Monika Miller

po rozpoznaniu w dniu 18 marca 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku K. S. (1)

z udziałem M. S.

o określenie sposobu korzystania z rzeczy wspólnej

postanawia:

1. umorzyć postępowanie w zakresie dotyczącym korzystania z budynku mieszkalnego;
2. oddalić wniosek w pozostałym zakresie;
3. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 687/17

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 11 grudnia 2015 r. wnioskodawca K. S. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem, wniósł o:

ustalenie sposobu korzystania z nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), stanowiącej działkę gruntu zabudowaną budynkiem mieszkalnym oraz budynkiem garażowo – warsztatowym, dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...) w ten sposób, że:

1. K. S. (1) przysługiwać będzie prawo do wyłącznego korzystania z:
 - a. pokoju o powierzchni około 5 m² znajdującego się po południowo – wschodniej części parteru budynku mieszkalnego;
 - b. pomieszczenia piwnicznego o powierzchni około 5 m² znajdującego się po południowo – wschodniej części piwnic budynku mieszkalnego;
 - c. pomieszczenia garażowego wyposażonego w kanał naprawczy znajdującego się w północnej części budynku garażowo – warsztatowego.
2. M. S. przysługiwać będzie prawo do wyłącznego korzystania z:

- a. trzech pokoi i garderoby o łącznej powierzchni około 70 m² znajdujących się na piętrze budynku mieszkalnego;
 - b. wszystkich pomieszczeń piwnicznych za wyjątkiem pomieszczenia o powierzchni około 5 m² znajdującego się po południowo – wschodniej części piwnic budynku mieszkalnego;
 - c. wszystkich pomieszczeń budynku garażowo – warsztatowego za wyjątkiem pomieszczenia garażowego wyposażonego w kanał naprawczy znajdującego się w północnej części budynku.
3. K. S. (1) i M. S. przysługiwać będzie prawo wspólnego korzystania z:
- a. pokoju dziennego o powierzchni około 40 m² znajdującego się na parterze budynku mieszkalnego;
 - b. kuchni znajdującej się na parterze budynku mieszkalnego;
 - c. toalety znajdującej się na parterze budynku mieszkalnego;
 - d. łazienki znajdującej się na piętrze budynku mieszkalnego.

oraz wniósł o zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

/pozew k. 2-5/

W odpowiedzi na wniosek z 8 marca 2017 r. uczestniczka M. S., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika będącego adwokatem, wniosła o oddalenie wniosku o określenie sposobu korzystania z nieruchomości wspólnej wraz z wnioskiem o zabezpieczenie z 8 grudnia 2015 r. oraz zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu podniesiono, że wnioskodawca dobrowolnie opuścił nieruchomość położoną w Ł. przy ul. (...). Wyprowadzka K. S. (1) była warunkiem, po spełnieniu którego M. S. zgodziła się na wnioskowany przez K. S. (1) rozwód bez orzekania o winie. Między uczestnikami nigdy nie został dokonany faktyczny podział nieruchomości do użytkowania. Uczestnicy od wielu lat pozostawali w konflikcie. Przyczyną wyprowadzenia się K. S. (1) ze wspólnie zamieszkiwanej nieruchomości była obawa uczestniczki o bezpieczeństwo swoje i jej dzieci.

/odpowiedź na wniosek k. 78-81/

Pismem z dnia 17 marca 2017 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł dotychczasowe stanowisko. W uzasadnieniu podniesiono, że przed rozwiązaniem małżeństwa, małżonkowie pozostawali w separacji i użytkowali wspólnie nieruchomość. Większość pomieszczeń piwnicznych zajmowała uczestniczka na potrzeby prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej związanej ze sprzedażą kwiatów. K. S. (1) zajmował z kolei część budynku garażowo-warsztatowego wyposażonego w kanał naprawczy, z uwagi na wykonywanie działalności gospodarczej w postaci przewozów taksówką osobową. Wnioskodawca opuszczając wspólny dom, wyprowadził się do mieszkania przy ul. (...) w Ł., w którym to zamieszkuje wraz z matką. Pod kamienicą brak jest miejsc parkingowych, dlatego K. S. (1) zmuszony jest korzystać na potrzeby parkowania pojazdu z miejsca przylegającego bezpośrednio do garażu, który pozostaje do dyspozycji sąsiada. Wiąże się to z koniecznością przestawiania samochodu za każdym razem, gdy sąsiad zechce skorzystać z miejsca garażowego, co jest oczywiście uciążliwe. Brak możliwości korzystania z pomieszczeń garażowych jest dla wnioskodawcy szczególnie uciążliwy.

/pismo procesowe z 17.03.2017 r. k. 83-85/

Postanowieniem z dnia 2 września 2016 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi postanowił oddalić wniosek o zabezpieczenie o określenie sposobu korzystania z nieruchomości wspólnej poprzez wydanie kluczy K. S. (1)

umożliwiających dostęp do posadowionych na nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...) budynków: mieszkalnego oraz garażowo-warsztatowego.

/postanowienie k. 58-61/

Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2017 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia postanowił stwierdzić swoją niewłaściwość i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Widzewa w Łodzi jako właściwemu do jej rozpoznania.

/postanowienie k. 76/

Na rozprawie w dniu 18 marca 2019 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł wniosek ograniczając go do roszczenia w postaci prawa do wyłącznego korzystania pomieszczenia garażowego wyposażonego w kanał naprawczy znajdującego się w północnej części budynku garażowo-warsztatowego, w pozostałej części cofnął wniosek i wniósł o umorzenie postępowania. Pełnomocnik uczestniczki wniósł o oddalenie wniosku, nie wyraził sprzeciwu na cofnięcie wniosku w zakresie wskazanym przez pełnomocnika wnioskodawcy.

/protokół rozprawy z dnia 18.03.2019 r. k. 165/

Do zakończenia sprawy strony pozostały przy swoich stanowiskach.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca K. S. (1) i uczestniczka M. S. są współwłaścicielami po 1/2 części nieruchomości położonej w Ł. przy ul. (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta o nr (...). Na nieruchomości posadowione są dwa budynki – mieszkalny oraz garażowo – warsztatowy. Nieruchomość wchodziła w skład wspólności małżeńskiej majątkowej uczestników, których małżeństwo zostało rozwiązane prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 13 października 2015 r. w sprawie XII C 398/15.

W budynku mieszkalnym na parterze znajdują się pokój o powierzchni około 5 m², pokój dzienny o powierzchni około 40 m², kuchnia oraz toaleta. Na parterze budynku mieszkalnego znajdują się trzy pokoje o łącznej powierzchni około 70 m², w tym jeden o powierzchni około 26 m² oraz dwa o powierzchni około 12 m² każdy, a nadto garderoba i łazienka. W budynku mieszkalnym oprócz wnioskodawcy i uczestniczki zamieszkiwały również ich dzieci: syn P. oraz córka A..

/bezsporne, odpis zwykły księgi wieczystej k. 8-9, wypis z rejestru gruntów k. 10, wyrok z dnia 13.10.2015 r. k. 11-11v/

Małżonkowie S. od około pięciu lat pozostawali w separacji i użytkowali nieruchomość. Między M. S. i K. S. (1) nie został dokonany faktyczny podział nieruchomości do użytkowania. Dzieci uczestników zajmują dwa pokoje na górze budynku, M. S. – jeden pokój. Przed wyprowadzką na dole budynku wnioskodawca zajmował jedną sypialnię o powierzchni 6,5 m². Korzystanie z kuchni i pokoju dziennego było wspólne, przy czym, gdy w pomieszczeniu przebywał wnioskodawca, nikt inny tam nie wchodził, ze względu na jego agresywne zachowanie i ciągle uszczypliwości kierowane w stronę żony i dzieci.

/dowód z przesłuchania uczestniczki k. 166v znacznik czasowy 00:42:23-00:46:48, zeznania świadka M. M. k. 122-123 znacznik czasowy 00:38:39-01:06:03, zeznania świadka P. S. k. 123 znacznik czasowy 01:15:10-01:27:02/

Uczestnicy od wielu lat pozostawali w konflikcie. W trakcie postępowania o rozwód M. S. wyraziła zgodę na rozwiązanie małżeństwa przez rozwód bez orzekania o winie tylko dlatego, że wnioskodawca zobowiązał się, że opuści wspólną nieruchomość. M. S. bez zobowiązania K. S. (1) do wyprowadzki nie zgodziłaby się na rozwiązanie małżeństwa bez orzekania o winie, gdyż wnioskodawca przez wiele lat zanęcał się nad nią i dziećmi.

/dowód z przesłuchania uczestniczki k. 166v znacznik czasowy 00:38:14-00:42:23/

K. S. (2) zdecydował się na opuszczenie domu. Wnioskodawca wyprowadził się do mieszkania przy ul. (...), w którym zamieszkuje jego matka.

/dowód z przesłuchania wnioskodawcy k. 165v znacznik czasowy 00:13:57/

Przyczyną wyprowadzenia się K. S. (1) ze wspólnie zamieszkiwanej nieruchomości była obawa uczestniczki o bezpieczeństwo swoje i jej dzieci – szczególnie syna P., którego ojciec wielokrotnie obrażał, używał wobec niego obraźliwych słów, kierował złośliwe uwagi, ponadto szarpał i bił, czego skutkiem były interwencje Policji oraz konieczność leczenia psychologicznego będącej ofiarą wieloletniej przemocy uczestniczki.

Wnioskodawca ma ograniczoną władzę rodzicielską wobec córki w ramach orzeczenia rozwodu. K. S. (1) nie utrzymuje żadnego kontaktu z córką A.. Syn i córka uczestniczki nie chcą powrotu ojca do domu, bowiem oznacza to dla nich powrót do awantur, ciągłych przepychanek, wyzwisk, uszczypliwości, wulgaryzmów, strachu i poczucia bezsilności.

Dzieci chciały uciec z domu, jeśli wnioskodawca się wprowadzi. Po rozwodzie nie było kontaktu córki z ojcem. Wnioskodawca nie przyszedł na komunię córki. W nocy z 9 na 10 czerwca 2013 r. wnioskodawca chciał piwnicę podzielić na pół i poniszczył wiązanki, które uczestniczka przechowywała ze względu na prowadzoną działalność gospodarczą. Uczestniczka wezwała wtedy Policję. M. S. wcześniej występowała o rozwód. Przyczyną wycofania sprawy były obietnice wnioskodawcy, że się poprawi. Wnioskodawca wszystkich krytykował. Nigdy nie poszedł na wywiadówkę, nie usiadł do lekcji z synem. Nie pomagał uczestniczce w kwaciarni.

Niejednokrotnie uczestniczka wraz z dziećmi była zmuszona do nocowania u swojej koleżanki, ponieważ zachowanie wnioskodawcy nie pozwalało na bezpieczny powrót do domu.

/zeznania świadka J. W. k. 121-122 znacznik czasowy 00:18:59-00:35:40, zeznania świadka M. M. k. 122-123 znacznik czasowy 00:38:39-01:06:03, zeznania świadka P. S. k. 123-124 znacznik czasowy 01:15:10-01:27:02, dowód z przesłuchania uczestniczki M. S. k. 166v-167 znacznik czasowy 00:46:48-00:59:54/

Garaż na nieruchomości był wyłożony czerwoną filcową wykładziną. Garaż nie był użytkowany, służył do przechowywania opon. Wnioskodawca jest właścicielem jednego samochodu, którego nigdy nie garażował, nie dokonywał w nim napraw, ani wymiany oleju czy opon, gdyż naprawy dokonywane były u mechanika, a wymiana oleju w zakładzie wulkanizacyjnym. Nawet gdy były siarczyste mrozy, to samochody stały na podwórku, a nie w garażu. Wnioskodawca nie korzystał z pomieszczenia z kanałem. Nigdy nie można było tam wjeżdżać i parkować samochodu, bo wnioskodawca twierdził, że garaż się pobrudzi. Biały M. stał w garażu przez chwilę, ale został sprzedany.

/zeznania świadka J. W. k. 121 znacznik czasowy 00:23:08, zeznania M. M. k. 123 znacznik czasowy 00:57:44, zeznania P. S. k. 124 znacznik czasowy 01:19:17-01:23:42, dowód z przesłuchania uczestniczki k. 166v-167 znacznik czasowy 00:38:14-00:59:54/

Przed tutejszym Sadem toczy się sprawa o podział majątku między byłymi małżonkami. W tej sprawie pojawił się wniosek o sprzedaż przedmiotowej nieruchomości w drodze licytacji komorniczej. Nieruchomość jest wystawiona na sprzedaż na wolnym rynku.

/dowód z przesłuchania uczestniczki k. 167 znacznik czasowy 00:51:25, pismo z dnia 15.11.2016 k. 89-90/

Sąd ustalił stan faktyczny w sprawie na podstawie całokształtu materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności zaś dokumentów załączonych do akt sprawy i przesłuchania stron postępowania oraz zeznań świadków.

Sąd nie dał wiary twierdzeniom wnioskodawcy, że nie znęcał się nad uczestniczką i wspólnymi dziećmi, nie awanturował się oraz korzystał z garażu. Przeczą temu zeznania uczestniczki i świadków. Nie było innego powodu dla którego uczestniczka, zamiast przebywać w swoim domu, przebywała u koleżanki. Zdaniem Sądu twierdzenia uczestniczki są racjonalne i logiczne. Niewłaściwe zachowanie wnioskodawcy doprowadziło ostatecznie do pozbawienia go wstępu do budynku mieszkalnego. Wnioskodawca z resztą nie przeczy, że wyprowadził się dobrowolnie, bo takie były uzgodnienia na sprawie rozwodowej. Ustalono bowiem, że uczestniczka nie będzie chciała orzekania rozwodu z winy K. S. (1), co także potwierdza wersję uczestniczki.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Na rozprawie w dniu 18 marca 2019 r. pełnomocnik wnioskodawcy poparł wniosek ograniczając go do roszczenia w postaci prawa do wyłącznego korzystania pomieszczenia garażowego wyposażonego w kanał naprawczy znajdującego się w północnej części budynku garażowo-warsztatowego, w pozostałej części cofnął wniosek i wniósł o umorzenie postępowania. Pełnomocnik uczestniczki nie wyraził sprzeciwu na cofnięcie wniosku w zakresie wskazanym przez pełnomocnika wnioskodawcy. Na podstawie art. 512 § 1 kpc w zw. z art. 355 § 1 kpc i art. 13§ 2 kpc Sąd umorzył postępowanie w zakresie dotyczącym korzystania z budynku mieszkalnego (punkt 1 sentencji).

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 206 k.c. każdy ze współwłaścicieli jest uprawniony do współposiadania rzeczy wspólnej oraz do korzystania z niej w takim zakresie, jaki daje się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych współwłaścicieli. Każdemu ze współwłaścicieli przysługuje "uprawnienie" do współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej. Jest on ograniczony jedynie poprzez identyczne uprawnienia pozostałych współwłaścicieli. Ustawodawca nakazuje tu bowiem "pogodzić" wzajemne uprawnienia (i obowiązki) wszystkich współwłaścicieli. Relacje te niekiedy, zwłaszcza w sytuacji niemożności regulacji umownej, przy zawodności w danym przypadku modelu ustawowego, poddane są regułom wynikającym z orzeczenia Sądu, określającego sposób korzystania z rzeczy czyli tzw. podział quoad usum. Dokonywany podział oznacza określenie sposobu współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej przysługującego każdemu ze współwłaścicieli z mocy art. 206 k.c. Jego stosowanie korzysta więc w przewidzianej powołanym przepisem ochrony prawnej. Nie można więc współwłaścicielowi korzystającemu z rzeczy wspólne zgodnie z regulacją quoad usum, stawiać zarzutu naruszenia prawa drugiego współwłaściciela.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca K. S. (1) dobrowolnie opuścił nieruchomości położoną w Ł. przy ul. (...). Po pierwsze, K. S. (3) nie korzystał wcześniej z garażu wyposażonego w kanał naprawczy zgodnie z przeznaczeniem tego pomieszczenia. Wnioskodawca był właścicielem jednego samochodu, którego nigdy nie garażował w budynku garażowym, nie dokonywał tam żadnych napraw, ani wymiany oleju czy opon, gdyż naprawy dokonywane były u mechanika, a wymiana opon w zakładzie wulkanizacyjnym. Po drugie, korzystanie przez K. S. (1) z garażu nie dałoby się pogodzić ze współposiadaniem i korzystaniem z rzeczy przez pozostałych domowników. Zważywszy na fakt, że wnioskodawca nie traktował z szacunkiem rodziny, a dzieci wnioskodawcy planowały ucieczkę z domu z uwagi na możliwość ponownego wprowadzenia się tam K. S. (1), ustalenie, że wnioskodawca w jakimkolwiek zakresie korzystał będzie z nieruchomości, byłoby niecelowe.

Okoliczności związane z konfliktem uczestników mają niewątpliwie charakter rażący, przez co czynią przedmiotowy przypadek wyjątkowym i z uwagi na normy społeczne nie pozwalają na akceptację i wykonywanie przez K. S. (1) jego prawa wynikającego z art. 206 k.c.

Zgodnie z treścią art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Zgodnie z normatywnym rozumieniem zasad współżycia społecznego, zasady te są normami o uzasadnieniu aksjologicznym, które należą do obowiązującego prawa. Są to mianowicie bądź tylko normy moralne, zawierające reguły postępowania w stosunkach

między ludźmi (zob. np. A. Szpunar, Stosowanie art. 5 Kodeksu cywilnego w sprawach o prawa stanu, PiP 1981, Nr 6, s. 57; A. Wolter, Rola zasad, s. 1037; A. Zbiegień-Turzańska, w: Osajda, Komentarz KC 2017, I, art. 5, Nt 63), bądź również normy obyczajowe (zob. np. T. D., Z. współzycia społecznego i społeczno-gospodarcze przeznaczenie prawa a prawo własności, NP 1967, Nr 6, s. 723; S. , Wstęp, s. 152–153; S. , Zarys, s. 119–120). W doktrynie trafnie jednak podkreśla się, że ze względu na funkcję, jaką w naszym systemie prawa cywilnego pełni klauzula generalna zasad współzycia społecznego, należy przyjąć, że tylko takie obyczaje związane są zakresem pojęcia zasad współzycia społecznego, jakie zarazem obdarzone są pozytywną oceną moralną, a więc powszechnie uznawane są za obyczaje "dobre" lub "słuszne" (Z. R., M. Z. , Uwagi de lege ferenda, s. 17).

W niniejszej sprawie Sąd znalazł podstawy do zastosowania art. 5 k.c. z uwagi na naruszenie przez wnioskodawcę zasad współzycia społecznego. Udzielenie ochrony prawnej na podstawie art. 5 k.c., z uwagi na jego wyjątkowy charakter musi być uzasadnione istnieniem okoliczności rażących i nieakceptowanych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości [vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 24 października 2013 roku, I ACa 539/13]. W przedmiotowej sprawie Sąd miał na względzie zachowanie wnioskodawcy względem uczestniczki oraz ich wspólnych dzieci. K. S. (1) był agresywny i wulgarny względem M. S.. Robił awantury i wykrzykiwał niecenzuralne słowa. Podkreślenia wymaga fakt, że stosował przemoc wobec swoich dzieci, zwłaszcza syna P.. Pod wpływem zachowania wnioskodawcy uczestniczka bała się przebywać w domu w obecności wnioskodawcy. Zdarzało się, że nocowała wraz z dziećmi u koleżanki. Są to z pewnością okoliczności rażące i nieakceptowane w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości. Sądowi nie pozostał obojętny fakt, że w świetle tych okoliczności uczestniczka została doprowadzona zachowaniem wnioskodawcy do ostateczności. Skutkiem rażącego i nieakceptowanego zachowania powoda była wymiana zamków w drzwiach tak, aby ostatecznie zakończyć relację z wnioskodawcą.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca K. S. (1) dobrowolnie wyprowadził się z budynku mieszkalnego, a właściwie całej nieruchomości, po rozwodzie. Był to warunek ze strony uczestniczki M. S., która zgodziła się na orzeczenie rozwodu bez winy wnioskodawcy. W świetle powyższego wystąpienie przez wnioskodawcę z roszczeniem wynikającym z art. 206 k.c. jest naruszeniem swego rodzaju porozumienia między stronami i oceniane może być negatywnie z punktu widzenia zasad współzycia społecznego. Nadto, Sąd rozpoznający niniejszą sprawę podziela pogląd wyrażony w orzecznictwie, że małżonek, który nie zamieszkuje w mieszkaniu stanowiącym składnik wspólności ustawowej, nie może od chwili rozwodu domagać się na podstawie art. 206 k.c. dopuszczenia do współposiadania tego mieszkania z drugim małżonkiem. Swoich praw z tytułu wspólności lokalu może dochodzić w postępowaniu o podział majątku wspólnego" (tak: Uchwała SN z dnia 31.03.1972 r. III CZP 16/72). A zatem niniejszy wniosek nie zasługuje na uwzględnienie tym bardziej, że toczy się postępowanie o podział majątku wspólnego między wnioskodawcą a uczestniczką.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o treść art. 520 § 1 k.p.c. uznając, iż nie ma podstaw do odejścia od zasady wysłowionej w treści ww. przepisu, zgodnie z którą w postępowaniu nieprocesowym każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.